	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 60	9 $ 00
Một năm. .	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Các làng và						
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.50	3.20	4.50
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements prennent du 1er et du 16 de chaque mois

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOẠN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

4e page

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tại làm sao người mình hay đeo công mắc nợ?

Dư-luận đã từng nhiều lần công kích dữ-dội bọn sét-tỷ về tội nhân lúc người ta cần tiền mà cho vay một vốn bốn lời để lấy nhà cửa, lấy tinh người ta. Cái bọn hút máu hút mủ đồng bào ấy, thì đời nào kiếp nào thiên-hạ cũng cho là đáng khinh, chẳng phải đến ngày nay thiên hạ mới công kích. Ngẫm như các cụ ngày xưa, dạy con cháu cách làm giàu, các cụ thường thâm giới cái nghề đặt lãi nặng thì đủ rõ vậy. Cứ như ý các cụ thì cái nghề ấy chóng giàu nhưng không giàu bền được, mà ngày sau con cháu có hưởng cái của ấy, thì làm ăn cũng chẳng ra gì đâu. Thế nhưng khốn thay, cái nghề ngồi mát ăn bát vàng ấy, làm nên tiền nghìn bạc vạn rất nhanh, nên dẫu các cụ ngày xưa có từng khuyên giới, thiên-hạ ngày nay có từng thóa mạ, song vẫn vô số kẻ cứ lăn lưng vào mà làm, cái gương thất đức tấy liếp chúng cũng không e sợ.

Tuy vậy, cái nghề của chúng là đáng khinh bỉ lắm đành, song sao người lương thiện lại hay mắc lưới của chúng thế nhỉ! Làm lụng chẳng may, ốm đau bất kỳ, mà phải đeo công, lính nợ, xưa nay cũng là một việc thường. Người gặp phải cảnh-ngộ ấy, mà mắc phải lưới oan nghiệt của bọn sét-tỷ thì chỉ bọn sét-tỷ là đáng trách mà thôi, còn người mắc cam thì chẳng những chẳng đáng trách mà lại đáng thương. Nhưng ngoài những người vì cái tai trong bất kỳ mà nên nheo nhóc khổ sở còn biết bao nhiêu người chỉ vì không biết phòng xa, vì hay hoa hòe hão, mà đeo công mắc nợ mất nhà mất cửa nữa kia. Người ngoại quốc binh-phẩm về cái tâm tính người mình, thường hay chê người mình không biết lo xa, và hay hoa hòe hão, làm được đồng nào tiêu hết đồng ấy, không biết dành dụm để-phòng khi tai nương bất kỳ, hoặc là tiêu phí vào sự ích lợi thì ít, chỉ phí vào sự xa hoa thì nhiều. Lời phán-đoán ấy thật quả đúng. Kia một người đi làm công một cửa hàng kia, tiền công hãng tháng được độ vài ba chục đồng, nào quần áo giản-bản bộ, giầy tây bốn năm đôi, lên xe xuống ngựa, bát xướng ra rợp chẻ, người không biết trông cái mà ngoài trưởng hình như người có nghìn có vạn vậy, như thế mà đeo công mắc nợ, thì trưởng cái nên tự trách mình mà thôi. Này một bác xã quanh năm làm lụng chân lấm tay bùn, bóp mồm bóp miệng, thế mà giá thử trong làng có bàu cái chức trùm trưởng gì chẳng hạn, thì đã bán ruộng đợ vườn, mà mỗ năm trâu bảy bò, để mời hết làng hết xóm, như thế mà đeo công mắc nợ, thì thật là tự làm nên tội, còn nên hà miệng trách ai. Mới rồi tôi có được tiếp chuyện một vị qui-quan, nhân nói chuyện về người Nam mình lắm người mắc bệnh lao lắm, ngài nói cái bệnh ấy ngày nay làm hại rất nhiều, là vì người mình không biết vệ-sinh phòng bệnh cũng có, nhưng phần nhiều cũng bởi ăn uống không đủ nuôi thân, mà lắm người không đủ nuôi thân ấy, là tại tiền tỉ mà lại bắt chước những thói xa xỉ vô ích, chỉ biết chuộng lấy chải chuốt bộ quần áo và đua đòi chơi bời xa xỉ thái quá, còn chỗ nhà cửa thì để bần thỉu, cái ăn uống thì rất kham khổ, vì vậy bệnh nó dễ làm rộng ra lắm. Thì ra người mình phần nhiều chỉ vụ lấy cái mã cho đẹp để muốn những lòe với bà con cho choáng, còn chính cái thân thể thì dù có bị đói khát mà ốm đau cũng đành, mà người mình hay đeo công mắc nợ, phần nhiều cũng bởi cái tính hoa hòe vụ danh lấy vậy.

Cái tính hoa hòe vẫn là một cái cô-tật của người mình, nhưng không bao giờ cái thói xa xỉ thịnh hành bằng ngày nay. Nguyên trong tứ dân thì kẻ sĩ vẫn được quốc-dân tôn trọng hơn cả. Mà kẻ sĩ ngày xưa bao giờ cũng lấy việc tiết-kiệm làm cái đức lớn. Đã là người học-trò thì nhặt bỏ-ý mà có về cao qui. Ăn bớt xuống xoàng không hề lấy làm xấu hổ thẹn. Người học-trò đủ giàu có, cũng không bao giờ ăn bận xa-hoa, vì những người quần áo bảnh-bao thiên-hạ cho là bọn đi ng điểm ăn chơi, chứ không phải là người đáng quí đáng trọng. Đến khi người học trò đã đỗ đến ông Cống ông Nghè rồi, thường cũng vẫn mặc quần vải áo vải là thường, mà các cụ ăn bận xuềnh xoàng như thế, cũng lại có ý để làm tôn cái giá trị nhà Nho lên. Vì các cụ cho rằng người ta đáng trọng là về cái đạo đức, chứ không phải là ở cái áo bề ngoài. Các cụ treo cái gương tốt cho quốc dân soi như thế, nên quốc dân nơi được cái đức tiết kiệm cũng nhiều. Một đôi nhà phú hộ có thừa tiền dư của, muốn dở những thói xa-hoa, thì thiên hạ cũng chê cho là đồ tối mũi, chứ không ai khen ngợi, không ai đua đòi. Cái thói tiết kiệm thịnh hành như thế, thì mấy khi có những bọn nhịn ăn mà mặc, vay nợ mà sắm như ngày nay.

Đến như ngày nay cái vật-minh về vật chất mỗi ngày mỗi thịnh, người đời chỉ biết thiên trọng cái vật-chất chứ không biết chú trọng cái tinh-thần; mà trong lúc xã-hội thay bậc đổi ngôi này, quốc dân lo lắo không biết trông vào ai làm gương làm mẫu, và những người được bước may mắn nơi lên những bậc cao quý, lắm khi cái vỏ ở ngoài lại choáng hơn cái chứa ở trong; nên chi quốc-dân ít khi được soi những gương tiết kiệm để noi theo mà cái thói xa hoa lại mỗi ngày một thêm bành-trướng. Quốc dân đã chỉ chuộng có cái mã mà cái đức đã cho là vô giá trị; từ người học trò đến người đi buôn, từ người làm quan đến người làm dân, cũng phải theo cái phong-trào nó xô đẩy vào trong cái luồng gió xa-hoa, người đời hình như chỉ chọi nhau về cái quần cái áo, chuỗi hột đôi vòng, mũ đẹp thì người trọng, mũ xấu thì người khinh. Cái phong-trào xa-xỉ đương lúc dữ dội sôi nổi như vậy, người bụng dạ nông nổi giữ sao khỏi thói đua đòi. Nhưng, người giàu có mà đua đòi để dẫn, người không có mà cũng ganh đua, tất là phải lính công lính nợ mà sắm sửa trang hoàng cho thiên hạ khỏi cười khỏi khinh. Ấy người mình ngày nay hay mắc công mắc nợ phần nhiều chỉ vì cái đức tiết kiệm một ngày một tiêu mà cái thói xa xỉ một ngày một bành trướng mà ra vậy. Cái thói xa-xỉ liệu có ngăn ngừa được không? Cái đức tiết kiệm liệu có vẫn hồi được không? Đó là mấy câu khó giải lắm thay!

L. Th.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 21 Février 1923

Tại Nguyên-lão nghị-viện

Nguyên-lão nghị-viện đầu phiếu ưng chuẩn việc phát hành 19 nghìn triệu trái-đơn ngắn hạn.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 23 Février 1923

Ông Delcassé tự thệ

M. Delcassé, nguyên ngoại-vụ bộ thượng-thư, đột nhiên tự thể chiều hôm thứ tư ở Nice vì bệnh đau tim. Ông sinh năm 1852 tại Pamiers, ông làm đỗ-biểu cho quận Ariège trong ba mươi năm và là một tay nghị-viện danh giá tại Nghị-viện. Năm 1898 ông Brisson đương lên dụng tòa Nội-các, thì ông nhận coi bộ Ngoại-vụ. Ông chủ-trương bộ ấy trong luôn bảy năm và có công lớn trong việc gây nên đoàn thể Entente Cordiale. Sau vì nỗi sa cơ ông chủ-trương bộ Hải-thuyền, thì ông đốc thúc việc chế tạo đội hải-thuyền, nhờ về đội hải-thuyền ấy mà trong buổi chiến-tranh mới rồi tại Địa-trung-hải được mọi sự bình an vậy. Trong năm 1913, ông Viviani lập tòa Nội-các, ông lại lĩnh bộ ngoại-vụ. Lần nầy ông chủ-trương bộ ấy trong 15 tháng. Tử năm 1919 thì ông không dự vào việc chánh-trị nữa.

Tại Nguyên-lão nghị-viện

M. Doumergue, nguyên bộ-trưởng tòa Nội-các, lĩnh tụ đảng Dân-chính tại Nguyên-lão nghị-viện đã trông cử nghị-trưởng Nguyên-lão nghị-viện.

Ông được 142 phiếu mà ông de Selves được 33 phiếu. Lần đầu phiếu thứ nhất thì số phiếu như sau nầy: M. Doumergue 111, M. De Selves 111, M. Alexandre Bérard 52.

Việc trú binh tại nước Đức

Các đồn kiểm-duyệt có bắt nhiều tòa báo-xa định chỗ sản-vật ở bọt Rhur đến các nơi không có trú-binh.

Nhiều chuyến xe hỏa chở lương thực được tự do ra vào các bọt trú-binh.

Các chủ mỏ hội-nghị ở Bochum quyết nghỉ rằng chỉ cấp than cho các bạn hàng trong bản bạt mà thôi, còn những giao ước với các bạn hàng lại các nước trung-lập sẽ bãi đi không thi hành nữa. Việc ấy mục-đích là muốn làm cho các nước trung lập ghét người Pháp Bỉ vậy.

Chánh đảng quốc dân tại nghị-viện nước Đức có thỉnh cầu với chánh-phủ thi hành mọi phương sách đối với người Pháp Bỉ sang địa hạt nước Đức để bảo thủ lại việc Pháp Bỉ trục-xuất địa bạt trú-binh.

Việc thuộc-địa Mexe

Bệnh tình quan Thống-chế Lyautey vẫn đứng như cũ. Hiện các thầy thuốc đương xét xem có nên giải-phẫu hay không.

Nước Ý với nước Pháp

Trong khi bốc mộ tử-sĩ Pháp tại nước Ý thì trong nhiều thành phố lớn có biểu tình thân-ái với nước Pháp. Ở hai thành Milan, và Brindisi các viên chức của thành-phố và binh gia có đến dự lễ.

Ở Castrignano có lập một đài kỷ-niệm các thầy binh về tuần-dương-hạm Garibetta. Trong các bài diễn thuyết đọc trong khi làm lễ khánh thành có nói đến cái tình thân ái và cái mối liên lạc của hai nước.

Hoa-kỳ đối với Đức

Tiểu ban Tài-chánh của Nguyên-lão nghị-viện đến không ưng thuận việc cho nước Đức vay một triệu đồng hoa viên để mua những sản-vật ở nước Hoa-kỳ.

Nước Pháp đối với nước Nga

Quan Ngoại-vụ bộ thượng-thư nay sẽ lập lại cuộc giao-tế với chánh-phủ Xô viết và có ý cử một phái-bộ chánh-trị Pháp sang nước Nga là một [illegible]

Việc nước Roumanie

Nam-tước Korányi, nguyên thượng-thư tài-chánh được cử làm đại biểu của nước Hung-gia-lợi tại nước Pháp và nước Tây-ban-nha.

Bài ca Âu-trí-viên

LXXVI

Yêu hoa, hai nước một lòng,
Dâm tay Trí-Đức giúp công van trường.
Bắc, Nam, Trung một giải đồng,
Ta ngoại hầu ái, vào trong nhân-từ.
Nước ta tự bốn nghìn xưa,
Có vườn Âu-trí bày giờ là đây.
Trẻ thơ, em hỡi có hay?
Vườn kia ai có hội nầy gây ra.
Chăm nuôi, dạy dỗ con nhà,
Trước là vì nghĩa sau ta vì tình.
Đâm nhân lê-rành, là lành,
Những mong nảy ngọn, nở nhành về sau.
Chen chân em đã quả cầu,
Trên trường thể-dục đua nhau vẫy vùng.
Tuổi xanh em đứng vườn Hồng,
Hai vai nhiệm nghĩa, một lòng tinh trung.
Tay tiên ôm ấp con rồng,
Cửa Nam, nhà Việt bỗng bóng ra hồi.
Nụng em, em có nghe lời,
Bông em lên chốn vũ-đài em chơi,
Tánh lành khi đứng, khi ngồi,
Khi ăn quả chín, khi chơi quả xanh.
Khi đắp gốc, lúc vin cành,
Nâng chăm chỉ-lí, mến thành bón vào
Đào-công trí-phú những sao?
Nào tay lão-phố đàn nào? giờ ra.....
Yêu hoa, yêu thế mới là...
Nụng em, nụng thế, em đã biết chưa?
Lớn khôn em có sức thì,
Ích công cứ việc, lợi tư chớ hề. . . .
Công phu bao quản nắng nề!
Giàu, nghèo, mạnh, yếu trông về tương-lai
Tương-lai cội hỡi tương-lai!
Vun Hồng, tưới Lạc những ai đó mà?
Non nhân, nước trí đâu là?. . . .
Mầm non ta bón, gốc già ta vun.
Gió đông hay hãy mưa phùn,
Cành chen lá biếc, gốc đàn lộc xanh.
Kìa xem! chim Việt bầu-bạn,
Rin-ra, rin-rít, trên cành rỉa lông.
Ai ơi! đứng dậy mà trông.
Kìa! kìa! muôn tía nghìn hồng đua tươi.
Cây xưa hoa mới nảy chồi,
Gánh Nam, cánh Bắc tiết tươi muôn phần.

Cô hoa cười cợt mùng xuân,
Văn-minh kết-quả mười phần vẹn mười.
Cho hay cảnh đẹp tại người,
Một tay bón khéo, muôn đời thơm lây.
Trẻ thơ, em hỡi có hay?
Hỏi kia ai mở? vườn nầy ai gây?
Ơn ai cuốc gió, cày mây?
Ơn ai gánh nước tưới cây đêm ngày.
Nhớ ơn ca một khúc nầy,
Cảm-tình Khai-trí biết ngày nào quên?
Chơi đùa xin phép reo lên.

LXXVII

Càng nhau trong cảnh Âu-trí-viên.
Anh em một bọn một thuyền đâu xa.
Cũng là huyết mạch trong nhà,
Đừng điều xấu xé như là những ai.
Người khuyên dạy phải vâng lời,
Kính yêu Bảo-mẫu như người mẹ sinh.
Giang-sơn một gánh chung-tình,
Chăng ta nào khác con sinh một nhà.
Một nhà ta phải vì ta,

. . . . . .

Thì ta lại nghĩ đến câu đồng bào.
Nay nhờ « Khai-trí » trông vào,
Lòng vì nòi giống quản bao công trình
Lượng trên trông xuống thương tình
Anh em ta phải nên mình cho hay.
Một mai đi học nhớ thầy,
Rồi ra cũng sẽ có ngày như ai.
Muốn mau mở mặt với đời,
Nên chăm học tập vâng lời thầy khuyên.

. . . . . .

Ở đời cỏ chi không lui,
Kui nên trời phải chiều người cho nên.

Người Tàu đối với cái lợi-quyền ngư-nghiệp ở MEXIQUE

Cách đây độ 20 năm có một người Tàu khi xuất-dương tới đất Mexique nầy, chỉ có hai bàn tay trắng không có một đồng một chữ nào, nhờ được bọn Hoa-kiều ở đấy giúp vốn mở ra nghề ngư-nghiệp, vì ở phía nam nước đó phần bể rất tiện, nên kiếm được ngư-lợi rất nhiều, lúc đầu còn ít vốn, chỉ có con thuyền tay lưới nhỏ mọn mà thôi, không bao lâu trở nên giàu có lớn, vì làm ăn phát đạt một cách lạ thường ấy, đến nay đã có trong đội ngư-thuyền, to-bản đã có tới ba bốn mươi vạn, nghiễm nhiên thành một vị phú-ông rất có thế-lực trong vùng ấy.

Nghề xuất-sản của người ấy mỗi năm có tới 20 vạn đồng tiền Mỹ trong số xuất-sản thì hai phần ba là thứ hột tôm. Thứ ấy đem bán ngay ở Mexique và các nơi duyên ngạn Thái-bình-dương ở về chân bể Mỹ và các nơi thị-trường nước Tàu là những nơi tiêu thụ thứ ấy mạnh nhất.

Các bờ bể nước Mexique có nhiều cái bờ nhỏ bởi các đảo san-hô vậy học mà thành ra, và những nơi cửa sông nước ngọt chảy ra bể, thì chỗ đông nước ngọt và nước mặn hòa hợp với nhau có nhiều tôm lắm. Cái cách bổ tưới và sấy khô đều từ bọ làm lấy cả. Họ đã biết được rằng bao nhiêu trứng tôm ở cả trong đông nước ngọt, đến khi đã nở thì đều đem cả vào trong lòng nước mặn; cách bổ bể đó tâm dặn Anh, thường có những cái bể lớn tôm thường tự lại ở đó nhiều, có nhiều đồng nhánh thông ra bể lớn, tôm cứ theo những đồng nhánh đó mà ra vào, họ theo lối đó mà đắp một cái bờ chắn ngang qua đó chừng 1800 thước, lại có chừa những lối thông đồng nước độ 300 thước một, mỗi lối có chăng sẵn một cái lưới to và mau bên cạnh có chiếc thuyền chực sẵn đó. Công việc đâu là người Tàu làm lấy cả, nhưng có khi việc chiếm bọc-công có dùng các thổ-dân ở các Antilles làm thuê. Cái số thu hoạch trong mỗi ngày bọn họ đem về một hai tấn cho đến 5, 6 tấn, lại còn đôi khi gặp hội cái số đó không kể.

Những tôm sống họ đánh được, xúc ngay vào thuyền chở về xưởng chế tạo gần ngay trên bờ. Những con tôm có con đã đẻ, bẩn nầu lắc. Cách chế-tạo thì trước hết họ đem luộc đi, rồi sau đem sấy khô đi, sau mới lấy những thanh sắt hay thanh gỗ đập nện cho nát nhỏ ra như bột. Nhưng cách của họ làm ở tại trong xưởng đó không được sạch sẽ cho lắm, họ cũng đã có ý muốn sửa sang lại cách chế tạo cho được hoàn hảo hơn.

Cái đường doanh-nghiệp về ngư lợi ở trong nước ấy từ 20 năm nay, người Tàu đã hình như riêng chiếm được cái lợi quyền rồi. Từ một thứ tôm ra còn các thứ cá khác nữa, nhiều nhất là thứ sa-ngư, cái vây và cái sống đuối nó họ chế thành ra một thứ vây cá là một thứ thực-phẩm quí ở Đông-phương ta thường dùng, bán rất mạnh và được đắt tiền. Bởi thế nghề làm hột tôm và nghề làm vây cá đã thành là hai cái nghề trọng yếu và thịnh đạt nhất của người Hoa-kiều ở đó, đã thâu trong nước ấy bao phen phản nhiều mà cái nghề của họ không chịu để có thiệt hại chút nào.

Ta xem đó thì đủ đáng nên kính phục cái tài doanh-nghiệp của người Tàu thực đã hơn người lắm thay. Cái hơn của họ chỉ vì cái tinh nhẫn-nại và mạo-hiểm đó mà thôi; [illegible] chân đến đất nước người chỉ có bộ khăn gói xanh và cái đồ giẻ rách, mà không bao lâu đã trở nên một nhà phú-thương, xem ngay như người Hoa-kiều mà ta vừa nói trên đó thì đủ rõ vậy.

Ta lại xem như ngoài vài tháng đây các bang Hoa-kiều ở Saigon tại bồi hợp cổ lập nên một công-ty Nam-dương ngư-nghiệp, để sắm tàu mua thuyền, họ để thí nghiệm chắc là lần được thịnh-lợi vô cùng, cái lợi lớn thiên nhiên ở xứ ta sau nầy, có lẽ họ lại bao quát nốt chăng, không hay quốc dân ta đã có người nào chịu lưu tâm chú ý đến điều đó chưa, nên nhân câu chuyện nầy ta lại xin nhắc lại một lần nữa đó.

T. X.

VĂN UYỂN

Chiều hôm qua cầu

tức cảnh

Một khối tà-dương lặn đỏ hồng,
Cầu cao nước chảy, tự mênh mông;
Sóng dào lớp lớp dồn mây biếc,
Điểm suyết tranh nhau, hỏi hóa-công.

Thuật-hoài

Tính xuân nhàn để cảnh đôi mươi,
Cái nợ trần-hoàn mãi thế thôi.
Các-đọc chưa đền ơn chín chữ,
Tang-bồng còn nặng gánh đôi vai.
Đôi con đàn bỗng nhớ chim cắt,
Mấy đoạn văn-chương miệng mỉm cười.
Ngẫm cảnh nước non thêm thẹn mặt,
Ruột tằm chín khúc lắc nào nguôi.

Nhân bạn trí-âm

Xa cách phương trời đã mấy thu,
Hỏi ai ai có thấu tình ru.
Nào khi dưới nguyệt nghiêng bầu rượu,
Lại lúc trông hoa điểm cuộc cờ.
Cuyện cũ còn in trong dạ sắt,
Cảnh xưa như lẫn giấc mơ vu.
Tri-âm vắng vẻ đường dâu vắng,
Mong đợi bơm hòm ngẫm nước hồ.

Đêm vắng nghĩ buồn

Một bức màn sương đã bỏn bề,
Riêng mình nghĩ ngợi lúc canh khuya.
Hồn mơ non nước theo bầu điệp,
Mộng tưởng văn-chương lẫn nẻo huê.
Cuộc thế nhìn pha lời tuyệt lạch,
Nỗi ta thêm lại mối tơ chia.
Đêm nay trăm hỏi ai say tỉnh,
Hay chỉ trăng vàng nhuộm gác lê.

Tác-giả: Nguyễn-xuân-[illegible]

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Chán thói đời

Tuổi già chẳng thèm chấp thói đời
Ai ăn ai làm cứ, quá ai;
Tính khôn ngoan nghĩ bực như vôi;
Khó nghèo thung chẳng chêm kinh nỗ,
Giàu có thì to cá bằm mồi;
Những muốn tỉnh đời xa gót lánh,
[illegible]

dài thuật lại những sự nghiệp của nước Pháp tại xứ nầy, rồi nói qua quyền Toàn-quyền đọc một lời diễn-thuyết những công cuộc về đường kinh-tế mà Đại-pháp đã làm thành đến ngày nay, cũng những việc còn phải làm nữa là thế nào. Nói đến những công dân thấy nhập điền ở Vĩnh-yên thì ngài có nói rằng: « [illegible]

Bưu-điện Lorans; quan quyền chánh Ngân-khố Génin; quan phó Giám-đốc Học-chính Blengueron, quan Đồng-lý phủ Thống-sứ Poulin; M. Perroud hội viên quận Alpes Maritimes; M. De Fenoui, hội trưởng hội các cựu chiến binh M. De Lonvencourt, quản-lý nhà Thuốc-lá; M. [illegible]

Cần người dạy học. — Cần một người dạy học từ 26 đến 40 tuổi, biết chữ Pháp ngang sức học-trò năm thứ hai trường Bưởi, không có việc làm, dạy hai đứa trẻ học — Ăn ở luôn tại nhà chủ, lương ngoài rất hậu — Hoặc viết thư hoặc đến hỏi số nhà 12 phố bàng

Ngạch tòa Sứ. — M. Ng-huy-Bích, thư ký hạng năm ở Yên-báy, nay đổi đi Lạng-sơn thay M. Cao-xuân-Thiện bổ vào ngạch Lục-sự.

M. Ng đại Bộ, thư ký hạng năm ở Hà-đông, nay đổi đi Yên-báy thay M. Ng-huy-Bích.

M. Ng-hoàng-Thúc, thư ký hạng năm

VIỆC KINH-ĐÔ

Học trò trường Quốc-học đến thăm đài kỷ-niệm. — Sáng hôm mồng một tháng giêng ta, học-trò trường Quốc-học có đem hai bó hoa

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

một mình.
Tưởng tới khách trường đình ly biệt,
Tâm sự này bi-thiết xiết bao.
Nghĩ càng oán gận trời cao,
Cuộc đời với giấc chiêm bao khác gì.
Kể từ lúc phân-ly đôi ngả,
Tính đến nay rầy đã ba đông
Phũ phàng chi mấy hóa-công?
Chén son chưa cạn giải đồng đã chia.
Tưởng tới lúc đèn khuya chung bóng,
Lòng nhớ thương cay đắng khôn ngần.
Thù nhau chi hỡi hồng-quân,
Nỡ nào ghét khách hồng quần cho đang!
Ngoài muôn dặm lòng chàng có biết,
Chốn khuê phòng dạ thiếp khôn an.
Tiếng gà dục đã canh tàn,
Biết đem tâm sự luận bàn cùng ai?
Nào thuở trước huệ cười liễu nói,
Vui cùng nhau chăn gối loan phòng.
Giờ sao thăm thẳm cánh hồng,
Nỗi niềm mong nhớ tấm lòng xót thương.
Ngày sáu khắc trông đường viễn vọng,
Đêm rằm canh trông bóng ngân-hà.
Càng trông bóng lại càng xa.
Này ai tan tác như hoa giữa đường.
Ngồi ngẫm nghĩ mà thương cho phận,
Bởi vì đâu duyên phận hẩm hôi.
Xưa kia một bước chẳng rời
Bây giờ sao lại cách vời Sâm Thương?
Mấy lời nhắn khách dặm trường
Tiên-chi, Đỗ-xuân-Mai

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 45

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 24 Février 1923*: 3 %. 58.97 — 4 %. 1918 61 60 — 5 %. 1915 1916 74 f5 — 5 % 1920 89 55. — 5 %. 1920 87.35.

Tin tàu. — Tàu *Chef Mécanicien Mailhol* tới Saigon, ngày hôm nay 24 Février, hồi 9 giờ sáng.

Lễ khánh thành các máng-nước ở Vĩnh-yên. — Sáng hôm nay, quan Toàn-quyền, quan Thống-sứ cùng các phái viên của Nghị-viện Đại pháp và các quan đại-biểu, các đại-biểu báo-quán Tây Nam đã đi chuyến xe-lửa riêng lên Vĩnh-yên hồi 6 giờ 15 để khánh thành cái sông dẫn thủy nhập điền ở miền ấy nay đã thành công.

Xe hỏa tới nơi lúc 8 giờ. Đến 8 giờ rưỡi thì các ngài lên ô-tô đi Yên-sơn và Võ-di. Khi tới Phủ vĩnh thì quan Công-sứ Bride có đọc một bài diễn văn chúc mừng Phái-bộ. M. Cự là nghị-viên Vĩnh-yên cũng đọc một bài. Đoạn rồi quan Thống-sứ đọc một bài 1 600.000 đồng. Trừ các khoản chi phí đi rồi, mỗi năm cũng thừa ra được 755.000 đồng lợi tức, mà tiền vốn dùng vào việc đào sông thì chỉ hết có 1.200.000 đồng thôi.

Các ông phái-viên xem công việc lấy làm ngợi khen lắm.

Hồi 12 giờ trưa, các ngài xơi cơm tại tòa Công-sứ Vĩnh-yên, đến chiều lại đi ô-tô trở về Hanoi và chuyến xe lửa tối thì đi Haiphong rồi ra vịnh Hạ-long.

HOTEL DES COLONIES
HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các quí-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở đằng nhà cũ này cũng thế.

Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:
Có rượu . . . . 1$20
Không — 0.90
3631

Tiệc đãi các phái-viên tại phủ Toàn quyền. — Tối hôm qua, quan Toàn-quyền có đặt tiệc đãi các phái-viên của Nghị-viện tại phủ.

Ở thang gác lên phòng Khánh-hội thì hai bên bày những cây cảnh và hoa lá, đèn điện thắp sáng rực rỡ.

Quan Toàn quyền Baudoin bên tay phải thì có Maître phu-nhân ngồi, bên tay trái có Thống-soái Blondlat phu-nhân, ở đằng trước ngài thì Baudoin phu-nhân ngồi, bên phải có quan Thống-soái Blondlat, bên trái có quan Thống sứ Monguillot. Ngoại ba ông nghị-viện Perreau-Pradier, Valude và Maître thì có Monguillot phu-nhân; quan phó Toàn quyền và Robin phu nhân; quan Tư pháp tổng-trưởng và Habert phu-nhân; quan phó Binh-lương và Willotte phu-nhân; quan Tài-chính tổng-trưởng và Détieux phu-nhân; quan Kinh-tế tổng-trưởng và Lochard phu-nhân; quan chánh kiểm-sát Tài-chính Norès, quan Công-chính Giám-đốc Pouyanne; M. Getten, phó hội-trưởng Hội-đồng trị-sự công ty Vân-nam; quan Nguyên-soái và Delbecq phu-nhân; quan Nguyên-soái và Petitdemange phu nhân; các quan bác-sĩ Audibert, Le Roy des Barres và chư phu nhân; M. Borel, hội-trưởng phòng Canh-nông; quan Thiếu-tá và Jeanbreau phu-nhân; quan Đốc lý và Mourroux phu-nhân; Cô Getten; M. Avial, hội-trưởng phòng Thương-mại; M. Chemin Dupontès, quản-lý công-ty Hỏa-xa Vân-nam; quan Chưởng-lý Toussaint; quan Thiếu Hoàng trọng-Phu; quan Đốc Finot trường Bác-cổ; quan nguyên Khâm-sứ Tissot; quan chánh ... chủ sự văn phòng quan Toàn-quyền.

Trước khi uống rượu sâm banh, quan Toàn-quyền có nói mấy lời thay cỗ Đông pháp chúc mừng các phái viên và tán dương cái công cuộc của nước Pháp đã làm tại xứ này.

Ông Nghị viên Perreau-Pradier thay mặt các bạn đồng viện và vì phần riêng ngài có nói mấy lời cám ơn quan Toàn-quyền đã khoản đãi phái-bộ một cách trân trọng như vậy. Ngài ngợi khen cái công cuộc khai hóa đã thành và cái chính sách khôn khéo của Chính-phủ bên này. Ngài lại nói rằng phái-bộ đã xét ra những công cuộc lớn lao đã dự định thì toàn là những việc khẩn cấp cả.

Trong khi yến tiệc có phường nhạc binh cử luôn.

Lại có hai người hát bội danh tiếng ở Paris qua đây cũng lên hát để các quan thưởng giám.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2059 39, Phố hàng Quạt, Hanoi

Lệ bãi khoản lương-điền. — Bộ trước bản-báo đã dịch đăng đạo nghị-định của quan Toàn-quyền bãi cái lệ cấp lương-điền cho các hạng binh lính ta rồi.

Vừa đây quan Thống-sứ lại thông tư cho các quan Công-sứ về việc ấy và ngài có nói đại ý rằng muốn bảo tồn lấy quyền lợi cho các binh lính khố đỏ, khố xanh, lính thủy, lính cơ, lính lệ, lính trạm đương tại ngũ thì cái lệ ấy không thi hành trở lại lại trước, nghĩa là những người lúc bắt ra lính đã được lương-điền rồi thì cứ được hưởng mãi cho đến lúc mãn hạn hoặc lúc xin tái đăng mới thôi.

Như vậy thì những người đăng trước không phải phàn nàn rằng mất quyền lợi, mà những người đăng sau cũng không thể tị nạnh được, là mình tình nguyện ra ứng mộ, mà lúc mới nhập ngũ cũng đã không được hưởng rồi.

Quan Thống sứ lại dặn nên kềm-soát cho đúng cái số lính mãn hạn ở các tỉnh rồi sức cho các làng biết cho đến khi nào hết bản các khoản lương điền mới thôi. Như trong một năm 1922 mà số ấy được đến 614 137 p 00.

Cần hai người vẽ ảnh truyền thần. Hỏi tại hiệu ảnh Thụy-ký, phố Cửa Đông, Hanoi. 3518

... chỉ dự ngày 14 Février 1923.

LẠI VỀ PHỐ CŨ

Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm trú tại số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công-tác đã thành, từ 1er Février này, bản-hiệu lại chuyển về phố Cầu-gỗ (Rue du Pont en Bois) số 8 và 88.

Các quý-khách có phiếu Quốc-trái muốn bán hay là có thư tín giao thiệp với Bản-hiệu xin cứ viết về đây kẻo lầm.

ĐÔNG-KÊ, LÊ-ĐÌNH-CẢNH
86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi
Cần-bạch

Cuộc đua ngựa. — Bắc báo nhắc lại rằng đến chiều mai chủ nhật đúng 2 giờ có cuộc đua ngựa ở trên trường đua. Trong khi ngựa chạy sẽ có phường nhạc của quan binh đến thổi giúp cho vui hội.

Ngạch quan-lại. — M Ng-hữu Lợi, tri châu hạng ba ở châu Điện-biên, nay bổ đi quyền quản đạo đạo Lai châu.

M Phạm-hữu Thái, hậu tuyển tri huyện Quảng-yên, nay đổi đi quyền huyện Yên-hưng thay cho M Nguyễn khắc Cơ được phép nghỉ

M. Ng như Gi, án sát Quảng-yên, được phép nghỉ 15 ngày.

M. Phạm-duy-Thanh, tri huyện Hoành-bồ (Quảng yên) tạm quyền án sát trong khi M Ng-như-Gi nghỉ vắng.

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3602

Ngạch Y-chính. — Các viên thầy-thuốc tập sự có tên sau này đến được thăng thì sai hạng năm kể từ ngày 18 Janvier 1923 là ngày hết hạn tập sự 2 năm:

MM Trần-v-Tấn, Ng-v-Hơn, Phan-trương-Trúc, Vương-v-Cẩn, Hà-huy Sần, Lê-v-Cơ, Ng v-Tư, Ng-v-Thơm, Ng-v-Tục.

CÓ ĐẤT MUỐN BÁN

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clémenceau) ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng bán hàng nữa.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi.
3533

Trợ cứu những nhà bị hỏa tai. — Quan Thống-sứ đã ký nghị-định giao cho quan Công-sứ Blaudin tỉnh Tuyên-quang 200 đồng để trợ cứu cho những nhà bị hỏa tai phố Cầu-gù

... thương.

Tháng đánh bạc. — Ng-hữu-Tình ở đường 16 số 40 trình rằng kẻ trộm lấy mất mấy cái quần áo giá 50 đồng.

Chu-thị Thanh bán mũ tây ở đường 91 trình rằng một người thợ làm công tên là Chiêu ăn cắp một đôi hoa tai vàng giá 20 đồng.

MỚI XUẤT BẢN

Cuộc Tang Thương
(Xã-hội Tiểu-thuyết)
ĐẶNG-TRẦN-PHÁT soạn

114 trang — giá . . . . . 0$80
Tiền cước, mỗi quyển . . 0 . 14

Ai muốn mua xin viết thơ cho *M. BÙI-XUÂN-HỌC*, 61-63 Rue du Coton Hanoi.
3520.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cất đám M. Ao-hoc-Tsune. — Sáng thứ sáu, hồi 10 giờ, linh cữu M. Ao-hoc-Tsune là chủ hiệu Tong-nam-Ly chết đuối ở ngoài bể mà bản báo đã nói hôm nọ, đã đưa xuống tàu *Jade* để đem về Quảng-đông. Dân Hoa-kiều và các nhà Pháp-thương ở đấy đi đưa đông lắm.

Các phái-viên của Nghị-viện. — Chuyến xe lửa đêm hôm nay các phái viên sẽ tới Haiphong. Quan Đốc-lý Dupuy sẽ ra nghênh tiếp các ngài tại nhà ga để đưa các ngài xuống tàu thủy đi ngoạn cảnh vịnh Hạ-long.

Xe đụng nhau. — Sáng thứ năm hồi 11 giờ, một cái xe ngựa của M Ng-ngọc-Thụ đi tới đường Amiral Courbet thì đụng phải một cái xe sắt đỏ. Người đàn-bà ngồi trên xe ấy ngã, nhưng không bị thương đâu.

Bán đồng vụn. — Sáng thứ sáu hồi 8 giờ, tại công-ty cơ-khí, ông chánh sở công-sản có đến bán đấu giá 27 nghìn 867 cân đồng vụn ở tiền đồ g thừa ra. Người Khách đến mua đông lắm. Số tiền thu được quá 11 341 p.87.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

... bia ghi tên người Nam. Khi đọc xong thì học-trò cùng quỳ lạy một cách rất kính cẩn ở trước đài.

Tiết trời. — Ai thấy xuân tới mà chẳng vui chẳng mừng, nhưng trong mấy hôm tết xuân có khác nào hè đâu! Nắng như tháng năm vậy, ai đi đâu về thì cũng thấy mồ hôi nhễ nhại như mới đi mưa về. Hàn thử biểu mấy hôm tết lên đến ba mươi độ!

T. K. T. lai cảo

Uyên bác trường. — Trước tết Nguyên-đán vừa rồi mấy ngày, đức Khải-định Hoàng-đế có ngự viết ba chữ Hán-tự đặt tên trường Cao-đẳng ở chốn Kinh-sư mà Ngài đã hiệp cùng quan Khâm-sứ Trung-kỳ Pasquier đại nhân mới lập ra, tên Pháp gọi là trường Cao-học «*Ecole des Hautes Etudes*». Ba chữ Hán ấy là «*Uyên-bác-trường*». Nghĩa ba chữ ấy thật hay, là có ý chỉ rằng trường học này dạy toàn những điều rất sâu-xa rộng rãi. Ấy thật là một sự khuyến-miễn rất quí cho học đường mới này và sau này trường ấy vì quả đào-luyện được những bậc nhân-tài như ý kỳ-vọng của Thánh-thượng thì mấy chữ ngự-thư ấy chính là một cái điềm lành cho cuộc tương lai vậy.

Phường xiếc Việt-Nam được ân-thưởng Long bội-tinh. — Tối hôm mồng bốn tết. Thị vệ xứ phụng chỉ Hoàng-thượng truyền cho phường xiếc Việt-Nam vào Đại-nội khai diễn tại nhà Duyệt thị để cung Hoàng-thượng lưỡng tôn-cung ngự lãm.

Đúng tám giờ thì tại nhà ấy đã trần thiết bài trí, tề chỉnh nghiêm trang, có mời quan Khâm-sứ và quí phu nhân và bốn cụ lớn viện Cơ-mật và văn võ bá quan cùng quyến-thuộc đều được phép vào xem; khi đã đông đủ thì vừa chín giờ, phụng Hoàng-thượng lưỡng tôn-cung ngự lâm long tọa, thì phường xiếc ra khai diễn, từ khi ấy cho đến hai giờ sáng mới xong, trong khi diễn hí thì làm trò một lớp người đến một lớp thú, lại có phường nhạc ngự đánh nhạc phụ thêm. Suốt trong năm giờ đến hồ tất cả các trò hay nghề lạ rất là tài-tình, lắm lúc tiếng vỗ tay vang động. Cái tài tình đã đáng khen mà cách phục sức cũng đáng chuộng, là vì một phường xiếc Việt Nam mà ăn mặc cũng phần nhiều theo lối y-phục của ta nhất là M. Tạ-duy Hiển khi ra diễn lại mặc áo gấm xanh thì thật là hợp với thời-trang lắm.

Đang lúc diễn được nửa lớp tuồng thì Hoàng-thượng ban khen M. Tạ-duy-Hiển có tài tuyệt kỹ, đã có công luyện tập gây dựng nổi một phường xiếc có tài tình có kỹ nghệ không hổ với người lân bang, cho nên Hoàng-thượng đã sắc cho cụ lớn Học-bộ Thượng-thư Thân đại-nhân đến

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

S 7

NỮ-TRINH-THÁM

THUẦN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tinh mật, cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thám án trích tình, bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vốn chịu tinh-anh trời đất; đừng nghĩ lòng lan tính huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

...A-Tang tính vốn cáu chấp, chúng con sợ nếu làm thế thì sau này thế nào cũng hỏng việc, nên mới vào can, ai ngờ Lão Tam giận lây đến chúng con, sinh ra cùng nhau trước còn to tiếng sau sinh đánh nhau, Lão-Tam bị chúng con đánh thua, hầm hở ra về, chửi chúng con thậm tệ. Chúng con đã mấy lần đến nhà xin lỗi, nhưng Lão Tam vẫn giận, thế có việc cấp, chúng con bất đắc dĩ mới phải kéo cánh với Bốc-lão-Lang để địch lại Ngưu-lão-Tam. Đêm hôm mồng tám tháng giêng, chúng con liền rủ Lão-Lang đi ăn trộm đồ ở xưởng gỗ Giả-công. Vì muốn được lòng Lão Lang, nên chúng con định bán rẻ cho hắn một đứa con gái, nhưng Lão-Lang lại đòi cả hai, chúng con không biết làm thế nào được, liền định đánh giá năm trăm, việc chưa thành, song hai đứa nghe biết chuyện, liền cùng nhau thắt cổ. Còn như việc Hữu-Tài vừa nói, chúng con thực không tưởng.

Thân-phụ tôi nghe đến đấy liền thở dài mà rằng: Tội nghiệp! hai người con gái! người đâu hiểu nghĩa đủ đường, kiếp đâu chịu những đoạn trường thế ru!

Chúng tôi nghe chuyện bấy giờ, đều thổn thức thương hại.

Nàng Vi-Viên lại kể tiếp rằng:

Thân-phụ tôi sở dĩ xét ra được án ấy là vì đầu đuôi thế này: Thân-mẫu tôi lúc nghe thân-phụ tôi nói: liền nói quyết rằng tờ huyết thư của hai người viết, chắc là có điều gì uất ức, nên mới viết thư để lại muốn có người biết đến cho, vậy thì bức thư ấy tất ở trong tràng áo hai người, chớ không phải ở Hữu-Tài vậy. Thế nhưng tục Tường-phù hay kiêng nhảm, quần áo người chết không cho vào quan, cũng không đem đốt, là sợ ma nó dựa vào áo mà làm dông cho người nhà. Vậy những quần áo người chết rồi tất đem ra bán cho hàng cầm đồ áo cũ, vì vậy muốn tìm được bức thư ấy tất phải dò ở các hàng bán áo cũ, thì họa có thấy chăng? Thân-phụ tôi liền sai Kim-Phú đi dò, quả nhiên tìm thấy. Bức thư như sau này:

« Trời sầu đất thảm, vận rủi thân « hèn, thà rằng thác trong còn hơn « sống đục, tấm lòng cay đắng, chị « em tôi thật không lấy sống nhục « làm vui »

Nét bút đứng đắn dễ coi, chắc là tự tay hai người con gái viết, trên tờ giấy máu thấm lòe loẹt, trông rất ghê tởm, vì thế mà thân-phụ tôi ngờ cho Phi-Bảo, chớ không ngờ cho Hữu-Tài, cái trâm để tóc kia, thân-phụ tôi cho là một việc ngẫu nhiên tương-tự. không được bao lâu, mà lại có án mạng Ngưu-lão-Tam. Lão-Tam cùng Bốc-lão-Lang, là hai tay côn-đồ ở Sơn-đông trốn đến Tường-phù, từ lúc thân-phụ tôi mới đến làm quan, đã dò biết cả, chưa kịp cho bắt, thì xảy có cái án này. Lúc Thân-phụ tôi đi khám xác Lão-Tam, sực nghĩ ra đến người tuổi trẻ đến uống rượu ở nhà Phi-Bảo kia, liền cho Kim-Phú đi dò, thì ai cũng nói rằng nét mặt cũng giống như Lão-Tam cả. Người chung quanh hàng xóm lại có nói năm ngoái thường thấy có một ông lão râu dài, mặt xám thường đi lại với Lão-Tam, xét ra thì chính là khổ mặt Phi-Bảo. Vì thế mà thân-phụ tôi cho Lão-Tam tất có can liên đến cái án hai người thắt cổ chớ chẳng không.

Bấy giờ người trong xưởng gỗ Giả-công nhân trình việc mất trộm trước kia, thân-phụ tôi xem, thì mấy cái đồ lại giống y như những đồ của nhà Phi-bảo mất. Thân phụ tôi liền cho Kim-phú đi dò lại, thì biết rằng Phi-bảo vẫn có đi lại ở nhà Bốc lão-lang, mà Bốc-lão-lang thì thân phụ tôi dò biết rằng vẫn có thù với Ngưu-lão-tam từ trước, thân-phụ tôi liền đoán ra tất nhiên sau khi Phi-bảo đã mất lòng với Lão-tam, mà đi lại với Lão-lang, thì tất nhiên cái án mạng Lão-tam, cùng cái án trộm ở xưởng gỗ Giả công, tất nhiên cùng hai người có quan thiệp. Thân-phụ tôi đoán chắc như thế, liền cho bắt cả Lão-lang cùng Phi-bảo để hỏi, quả nhiên cái án phá xong. Nhưng cũng vẫn không biết có chuyện mẹ nọ con kia như Hữu Tài nói. Thân-phụ tôi cũng vẫn tưởng rằng hai người con gái chung tình với Mễ-hữu-Tài mà uất ức vì chuyện nhà nên đến nỗi thắt cổ đó thôi. Thế mới biết câu nói của nhà trinh thám rằng: « Phàm trinh-thám, dẫu tìm ra mối cũng chỉ xét được bảy tám phần, chớ không mấy khi đoán được hết cả cái án » là phải.

Chúng tôi nghe đến đấy đều vỗ bàn khen giỏi, cho là dù các tay trinh-thám tây-phương cũng chẳng qua như thế mà thôi. Huống chi vừa làm quan vừa xét án, thì vì với những tay chuyên môn trinh-thám lại khó hơn phần nữa.

Nàng Vi-viên lại nói: Ấy chứng có mà việc nhầm thì cũng hay hỏng. Lúc xét xong án Kim-phú lại nói với Thân-phụ tôi rằng: Nếu bấy giờ nghĩ tìn từng cha mẹ thì không khi nào lại đổi oan cho Mễ-hữu-Tài. Thân phụ tôi hỏi: Thế nào? Kim phú liền nói rằng: Hai người con gái ăn mặc toàn đồ trắng, nếu không phải vì thương cha, mẹ mà liền mạng thì khi nào người con gái đương độ trẻ tuổi, mà đến cả cái dây buộc tóc cũng dùng sắc trắng bao giờ? Thân phụ tôi ngẫn ngơi mà rằng: nếu lúc bấy giờ biết ra, thì chẳng qua ta lại cho là để tang mẹ tên Mễ hữu-Tài thôi chớ gì! thế cho nên chứng có cũng không nên dùng nhầm.

Nàng Tiệp-châu thở dài nói:

Tôi nghe cái án này mà nhớ đến câu: « Phàm kỳ-án tất có quan-hệ đến bọn Phụ-nữ » của nhà đại-trinh-thám phương Tây là đúng không sai.

Nàng Tuệ-châu rằng:

Thì vẫn thế. Nhưng cái án này chẳng qua mới là người đàn-bà tìm ra mối, chớ không phải tự người đàn-bà đem thân trinh-thám ra. Vậy để tôi kể một chuyện chính người đàn-bà đem mình trinh thám ra được một cái án rất khó khăn, người ấy mới thật là một tay nữ trinh-thám.

CHƯƠNG THỨ HAI
Vong Bạch-ngọc

Nàng Vi-viên kể xong, nàng Tuệ-Châu đứng dậy mà rằng; Thôi! khuya rồi, tôi xin về; câu chuyện ấy để mai tôi sẽ kể.

Tôi liền giữ lại và nói:

Chị bằng các chị ngủ đây một tối, chị em trò chuyện, tội gì mà về. Chị em nghe nói liền đầu phiếu, xem đằng nào thuận nhiều thì quyết-nghị. Lúc dỡ phiếu thì ra hai người thuận ở, hai người thuận về, Không xong, liền viết một chữ «ở», một chữ «về» vào hai mảnh giấy nhỏ, bỏ vào lọ, cùng cử tôi gắp thăm. Được chữ « Ở », chị em mới khỏi tranh nhau. Tôi liền sai con bé ở pha nước uống, bày quả tươi, khiêng bàn ghế ra giữa sân, chị em ngồi chơi uống nước...

(Còn nữa)

...ường mắc phải

...g tiền, Hanoi.

Xuân !!!

Mùa xuân sang năm gần tới nơi rồi, bản-hiệu đã trù trước nên có sắm được mấy bức phóng cảnh mùa xuân, để thừa-tiếp các quí-khách.

gắn một cái Ngũ-đẳng Long bội-tinh cho M. Hiển tại trước ngự tiền và lại có ân ban ba cái kim-tiền và sáu cái ngân-tiền cho những người làm trò có tài trong phường xiếc ấy.

Vậy M. Hiển được thưởng như thế thật đã xứng đáng thay, bản-quán có lời mừng cho M. Hiển và chúc điều gì khác, chỉ xin nương dựa hữu bang, xin lấy tình huynh đệ tán trợ, nhờ ý chỉ giáo khôn-ngoan và thân-ái của Đại-pháp dìu dắt dân Annam, là dân vốn hâm mộ nông-nghiệp mà vẫn chăn thả lưu phong di tục của tổ tiên để cho đường kinh tế và xã-hội nước Nam được tiến-bộ.»

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
Bijouterie - Orfèvrerie
NAM-BẢO

CÁC CUỘC ĐI XEM
SẤN-NHIÊN

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉ

Độ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-hơ-cúm). Bạn khắp cả thân-thể, nhức đầu, sốt-sa, đau cổ họng, đau ngực : nên không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỏ! Nếu ai phải bệnh ấy, tiến đến Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÉ, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

DẦU-GAN-CÁ-VI

Chữa bệnh đau ngực, ran phổi, ho khan, bổ-tì-vị, ăn ngon trong mùa này.

Thứ dầu nguyên : 1$75 một lít, 0$90 nửa lít.
viên : 0$30 một lọ, dùng uống được 12 ngày

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÉ

2040

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUSET

Thương thọ đệ nhứt đẳng Bắc đẩu bội tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tenis, Fes, Rabat, Casablanca Port. Saïd (Ai cập) Suez

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, giây nói số 236

3018.

Người tà cần dùng nhiều thợ và coolis để làm việc tại mỏ than Đông-triều.

Hỏi tại : Công-ti ở Quảng-yên ; số 2, phố Francis-Garnier, Haiphong. Ở Thái-bình và Nam-định thì hỏi viên thay quyền cho bản-hội. 3538

BUÔN TẠI GỐC, BÁN TẠI NGON

Có lời kính đại để Quý-khách biết Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Haiphòng làm đủ các thứ ghế máy kiểu « Thonet » :

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Quý-khách ở xa cần thứ nào mua buôn hoặc mua lẻ xin viết thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết.

Marque "LION"

NAM-TÂN
13, Boulevard Bonnal, 65
HAIPHONG

2032

Xin nhận kỹ kẻo lầm

TÂN-LONG
RELIURE ET CORDONNERIE
72, Rue du Pont-en-Bois, 72 — Hanoi

Kính trình các qui-khách :

Bản-hiệu chuyên nghề đóng giấy và đóng sách đã lâu năm, làm rất kỹ lưỡng, dùng những giấy tốt.

Đã được các qui-khách tin dùng nhiều lắm. Nay có một hai nhà buôn hàm lợi mua giấy của những kẻ vô sỹ bắt chước dấu của bản-hiệu đóng vào giấy mà bản-hiệu chưa bắt được tang. Nên các qui-khách lầm mua phải giấy giả hiệu. Vậy xin các qui-khách tường nhận cái dấu bồ-giục và cả hóa long của bản-hiệu, cho khỏi mang tiếng.

Nếu các qui-khách có muốn mua được giấy thực hiệu thời xin gửi thơ đến cho, bản-hiệu sẽ gửi ngay.

2002 TÂN-LONG, kính cáo.

HIỆU ÍCH-KÝ

Ở Hà-nội, Phố Hàng Giấy, số 88

Mở đã hơn hai mươi năm bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ, các thứ chuyện ta và giấy, bút, mực.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà dấu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° **Ngòi bút** : *Militaire (răng cưa), Renommée (cánh tiền), Incomparable (vô song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột,**
3° **Quản bút** : *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế), 2° Ba dầu đen.*
4° **Bút chì**, *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ** *Bá đầm,*
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cán).*
7° **Giấy viết** *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cán.*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(dầu bò.)*
10° **Chuyện quốc ngữ.**

Phường xiếc lý đến Huế ngày 29 tháng chạp, mãi đến 16l mồng bốn tết khai diễn trong Đại-nội, 16l mồng sáu lại diễn trước trường Hậu-bổ Nghe đâu ở Huế đến hai tuần rồi mới vào Tourane.

Bài diễn văn của quan Khâm-sứ — Bài diễn văn của quan Khâm-sứ đọc tại điện Thái-hòa trong khi chúng với các phái-viên Nghị-viện Pháp vào yết kiến Hoàng-thượng như sau này :

Kính tâu,

Rạng đông năm mới, dâm xin Hoàng-thượng nhận lời thiềm chức đại-diện đức Giám-quốc và Thuộc địa-bộ Thượng-thư Đông-pháp Toàn-quyền liệt-vị đại-thần, cùng phụ hiệp với lời đại biểu liệt vị của Đại-Pháp Dân-quốc Nghị-viện biện qua đây mà chúng tôi được bản-hạnh nghinh-tiếp hôm nay, đến chúc mừng Lưỡng-cung, chúc mừng Hoàng-thượng và Đông-cung Hoàng-thái-tử đều được vạn phúc, và chúc Đại-nam qui-quốc được thịnh-vượng.

Lại nói đến các người Pháp cư-trú ở xứ Trung-kỳ trong số ấy thiềm-chức chỉ là người đứng đầu, hết thảy đều khẩn chúc Hoàng-thượng trị-vì mãi mãi, cơ nghiệp ngày được lớn lao, cho Hoàng-gia được tiền-tài, hoàng-kỳ lời chúc-cầu chân-thành ấy lại thêm cả tình thân mật kính ái nữa.

Trong năm vừa trải qua đây, nước Pháp được hoan-nghinh tiếp rước Hoàng-thượng vụ giá ngự sang cảnh xe xỉ lè là nước chúng tôi, khiến cho tâm-trí Hoàng-thượng được rộng biển chánh-sách của chúng tôi Phụng Hoàng thượng duyệt lãm các nơi thành-thị, giao-thiệp với các bản thượng-lưu trong quốc dân, đồng-tất địa-diện đâu đó đều thấy an-tịch, trật-tự, thấy đức bạnh trong gia-đình, về lịch-thiệp nơi dân-phong, rất khoan-hồng ở tâm-trí chúng tôi. Vụ giá ngự lý chẳng những bấy nhiêu kiến-nghiệm mà thôi, song ngài lại tỏ ra cái chân thường của nước Nam nữa, làm cho văn-minh hai nước có phương gần gũi nhau, rồi sau đức gồm thành một.

Kìa, ngày nay Đại-pháp lại phái Qui-liệt hiền sang sang bên qui quốc. Lần này là lần thứ nhất có Quốc dân Nghị viện chư viên qua Annam, thân hành đến chốn này đem lời khuyến tường thành một cái ảnh tượng sự cổ nước chúng tôi ưu cần càng ngày càng thêm lo cho các viễn-phương thuộc-địa, cho các quốc-dân kia đương buổi nguy nan chẳng nề vượt mấy lần bể, đem sức tực giúp mẫu-quốc cơ ngay.

Hôm nay mà có mấy ngài đại-biểu của Pháp đến ở giữa điện Thái-hòa này, ấy là cái triệu-chứng hay, cái quang cảnh rất có hi-vọng và là một sự gia tưởng của nước chúng tôi rất cao-trọng ban cho đặng bồi-đắp công lao ta bên này, và tỏ tình ân ái của nước chúng tôi với buyanh-độ là người Đông-phương bên này.

Kính tâu Hoàng-thượng.

Từ khi bổ ioan chi hậu, đã phụng Hoàng-thượng ban chuyển cho các ngài chách khanh các quan viên biết sự thịnh cường Đại pháp, cùng là tình thân ái của đã các bạng người được tới chầu Hoàng-thượng trong khi giá ngự ở bản Tây.

Ngày nay mấy qui vị Nghị-viện đại-biểu qua du-lịch qui-quốc, thật rất được chứng kiến những công cuộc lớn lao đã thành lập là nhờ ở sự đồng tâm hiệp lực của hai nhà nước.

Về sau dây, ở trên diễn đàn của Quốc-dân Nghị-viện là nơi biểu bao nhiêu những tư-tưởng khoan đại đã phát tràn khắp thế giới, các viên đại-biểu ấy sẽ có dịp tuyên bố rằng : « Đã được mục-kiến Đại-pháp dân quốc Bảo hộ bên nước này, có một vị Đế-vương trung thành tận tâm với thiên-chức, chỉ hy-vọng cùng Thượng-quốc đại-biểu cho được ý đồng, mà làm cho toàn vẹn thiên chức mà thôi. Một vị Đế vương mà tự tri thụ ân Đại-pháp là nước nhân từ, đã cường mà lại nhân, hay ra tay tế-độ ; Nghĩ chẳng yên cầu Đại pháp

---

Sổ lạc quyên Ấu tri viện

MM. Hoàng-huy-Phách, Ng-v Bảo Cao-bằng mỗi vị 1 p, cộng là 2 p.

Những người bản xứ tòng chinh bên Hankéou có gửi quyên một món tiền là 25 p. là những vị này :

MM. Phạm-v-Cận, caporal No 52 5 p, Đỗ đức-Mậu, caporal No 69 5p, Trần-đức-Tụng 1e cl. No 91 5p 10 v. Sách 1e cl. No 64 1 p, Ng-v-Phúc 2e cl. No 57 2 p, Ng viết-Oai 2e cl. No 53 1 p, Ng-văn-Soạn 2e cl. No 59 1 p, Trần-hữu Trọng 2e cl. No 60 1 p, Ng-v-Thọ 2e cl. No 80 1 p, Trần-v-Trị 2e cl. No 84 1 p. Phạm-đức-Hộ 2e cl. No 77 1 p, Bùi v Lượng 2e cl. No 75 1 p.

Cộng : 25 $ 00

Ngài nào có phiếu quốc-trái, hoặc phiếu cổ-phần hay trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,
BỨC-LONG Thương-cục
56 90, Phố Mã-Mây, Hanoi
(Tonkin)

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử Dương-nã-Trạc dịch

Giá mỗi quyển : 0 $ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in gửa bản quán là :

Monsieur Bùi-Xuân-Thăng
69, Rue du Coton, Hanoi

Đã tỏ tình ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà dấu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° **Ngòi bút** : *Militaire (răng cưa), Renommée (cánh tiền), Incomparable (vô song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột,**
3° **Quản bút** : *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế), 2° Ba dầu đen.*
4° **Bút chì**, *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ** *Bá đầm,*
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cán).*
7° **Giấy viết** *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cán.*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(dầu bò.)*
10° **Chuyện quốc ngữ.**

Bản tại Hiệu Bào-chế MONTÉ

Đã tỏ tình ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà dấu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° **Ngòi bút** : *Militaire (răng cưa), Renommée (cánh tiền), Incomparable (vô song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột,**
3° **Quản bút** : *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế), 2° Ba dầu đen.*
4° **Bút chì**, *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ** *Bá đầm,*
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cán).*
7° **Giấy viết** *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cán.*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(dầu bò.)*
10° **Chuyện quốc ngữ.**

Bản tại Hiệu Bào-chế MONTÉ

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá công họ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mới chiếu cố.

2045 **Mao-Tsing kính cáo**

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** ở phố hàng Bạc số 194 nay mới dọn về nhà cũ số 110

Nhân tiện kính trình qui khách ở các tỉnh xa được biết rõ cảo ngài hỏi giá vàng mà bản-hiệu đã có giấy thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên, giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới.

2066

Được thưởng gì??

***Đấu-xảo Marseille** đã tan cuộc từ hôm 15 Novembre 1922, thế mà xem ra trong các nhà làm mũ ở xứ Đông-Pháp này chỉ duy có bản hiệu chịu tốn mà đem các thứ mũ đến trường đấu-xảo Marseille thôi, nay bản-hiệu mới được tin ở bên Pháp sang rằng Lợi-đồng đã bội thưởng vàng mà đã mông thưởng cho bản-hiệu một cái « Médaille » Bội-tinh vàng ; vậy xin có nhời kính-trình các ngài biết và mừng cho nghề làm các thứ mũ nỉ khăn của bản-hiệu đã tấn-bộ lắm rồi.*

Nay kính
HAI-CHINH
76 Phố Cầu-Gỗ 76
HANOI

KÍNH KIỂU MỚI

Thứ Kính nay đeo xuống mũi, giống kính đeo chặt kìm trong

Gọng vàng . . . . . 8 $ 00 cả thảy.
Gọng bạch kim. . . . 7 $ 50
Mũi là Cam và đen.

Bán tại
TONG-YUEN-TAI
40, Phố Hàng Ngang **HANOI**

2040

NHỮNG BỘ TO LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

J'achète tous les vieux timbres de l'Indochine et de la Chine.

Faire offres à Mr VŨ-VĂN-MINH, Charbonnages Hongay.

1539 2

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX — HANOI HAIPHONG

Bureau vang — Bureau mới Đ

Distillerie du Nord
NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie
31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kèu nồng vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Và đã bao nhiêu lời cổ động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những chất cốt-tủy

Do Võ Phi Hùng cung cấp và chuyển sang Tiếng Huỳnh Chiếu Đẳng chữ Hán Sách Xưa (Thư viện Đại học Cornell)

興 CHẤN-HƯNG 號

金 銀 玉 寶 首 飾 專 家

Nhà đồ phục hàng đầu, có nhiều đồ đẹp, giá bán chỉ có một giá rất hạ được mọi người chú ý.

3066

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fallaha dùng để ướp thuốc-lá, thuốc-điếu và xì-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này: nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, dầu vân.

Bán tại hiệu VỸ QUANG-PHÚC

Thân-khoán

45, Phố nhà Thờ, 45, Hanoi

Độc-quyền Đại lý Bắc-kỳ

Bán sỉ và bán lẻ, giá tính phải chăng.

3059

ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thuốc thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi để các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả bán của hãng Lartigue de Neuville.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bản hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử để nếm xem với khảo giá thấp thế nào!!!

3052

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG-GÂN

Ai mà làm lụng một nhọc thái quá, cổ động nặng nề, buồn rầu nghĩ ngợi thì thường hay mắc phải bệnh thương gân; khi đã bị bệnh ấy rồi thì không ngủ được, chẳng còn gì quy-hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhất là ở các tỉ nông thì lại cần phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng giậy thấy trong mình một nhọc, không làm gì được.

Thuốc *Neurinase* là của một viện học-sinh rồ ở viện *Pasteur* thành Ba-lê tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được ăn đêm, lại thêm bổ bã.

Người già hễ trẻ uống đều được cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

3056

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18

(Phố Hàng-Hòm)

HANOI

Kính trình các quý-khách biết chỗ rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bành uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mùi trắng rất nhã.

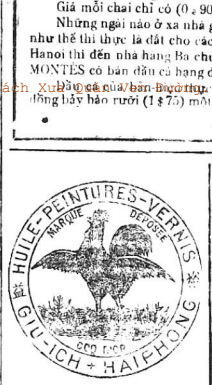

Bản hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý-khách chiếu cố.

2087

Hiệu GIỤ-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2086

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

số 43, phố Xe-điện Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng gửi khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

2022

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bè, Hanoi

號八廿牌門街浦行內 家東

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiêu khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ đồ thực rất qui, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Viễn-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tử bình hằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

2083

Bijoutier, n° 28, Rue des Paniers, Hanoi.

散和舒 必痛點喉春藥

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm sạch mát, mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, làm + phải lở sâu quảng sâu xương sài châu sam khoét, thâm lỉm ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, hôi dầu khắt cả, lo nhiều giá 0$80, lo nhỏ giá 0$50, lo nhỏ giá 0$10 mua hiều nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc sae răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Đô-chợ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bán chễ các liều điệu đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ấn-định số bán hộ như sau này: hiệu *Mạc-Đình-Tư*, 136, phố hàng Bông. Số bán bảo lẻ, 62, phố hàng Bông. hiệu *Sinh-Hoa-Đường* 83, hàng Bông, nhà to *Đồng-Ninh Ấn-quán*, 52, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 42, phố Đề Nhan kiêm, hiệu *Đồng-Hưng-Viện* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hanh-Hóa-Đường* bán bác chế hàng Buồm, hiệu *Văn-Tuân* phố ảnh, 12, hàng Điếu, hiệu *Vạn-Xuân-Đường* làn 19 phố Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 13, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiên-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 69, hàng Đồ hiệu *QuangLoi* 23 và hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Cạp nhiều cô, hiệu *Vinh-Lương*, 27, Đồ-trung, hiệu *Phương-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bát Đàn, hiệu *Hạnh Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Sang-Thường*, 81 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố Lanoh Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 28, hàng Nọng Nam-định, hiệu *Tân-Ân* phố Tân thái tức Tân bay, hiệu *Bắc-Hưng* phố Việt lợi tức Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Bắc-Ninh, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu *Xuyên-Hải*, số may đa tỉnh Vân-nam, hiệu *Sai-Cheong*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc thấp xem ngoài và các thuốc sản dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

● Bác-hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG

số 211, phố Tiên-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)

Cẩn bạch

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng:

Hiện nay tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu Đồ đa trong sang)

đã bắt đầu tặng các quí-khách mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay:

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thường thường nang

Hoặc 1 chai VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,50

số 77

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân có một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tả, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Hùng-vương đang than-thở thì *Vệ* vương-phi bỗng chạy đến mà bẩm rằng:

— Phụ-quân ơi! Con đâu trưởng ta đang kêu đau bụng, hình như đẻ đẻ đẻ, bây giờ gọi đâu cho được uẩn-bà và lấy ai là người nấu cho lưng cháo. Hay là ta bảo thủ-ngục-quan nói với *Nguyên* trưởng-công cho. Ngày nay phục dịch dẫu có *Phi-loan*, nhưng đêm ngày luống những lo phiền, người đã gầy-còm chỉ còn một nửa, phỏng có cực không! *Phi-giao* mấy hôi mấy! May giết vợ chồng ta đã đành, nhưng sao mày lại không thương đến *Phi loan* là tinh chị em ruột thịt. Nghĩ cũng nực cười, tôi không ngờ nhà *Hoàng-phủ* mà bây giờ lại sinh ra như thế!

Hùng-vương cũng thở dài mà than rằng:

— Thôi, nói làm chi nữa, chẳng qua tội-ác tự mình. Nhưng bây giờ nghĩ sao cho có nẻn-bẻ, hay là ta gọi ngục-tốt vào mà hỏi.

Vừa toan gọi ngục tốt thì bỗng thấy cửa mở sáng bừng, có một tên ngục tốt chạy vào bẩm rằng:

— Dạ dám bẩm lão-gia! có một người con gái nói là tiểu-thiếp của *Hùng* quốc-công, tự xin đầu giam. Chúng tôi phụng mệnh *Tề vương* đưa vào ở đây.

Tên ngục-tốt lại trỏ mà bảo nàng *Hạng-ngọc-thanh* rằng:

— Đây là *Hùng vương* và *Vệ* vương-phi đó!

Tên ngục-tốt vừa nói dứt lời thì nàng *Hạng-ngọc - thanh* bước vào, sụp xuống đất lạy. Vợ chồng *Hùng-vương* đều lấy làm kinh-ngạc. *Vệ* vương phi đỡ dậy mà hỏi rằng:

— Nàng là người ở đâu? Họ tên là gì? Con tôi chưa hề kết-duyên với nàng bao giờ.

Nàng *Hạng ngọc-thanh* ứa nước mắt khóc, rồi nói:

— Tên tôi là *Hạng-ngọc-thanh* thuở bé lưu-lạc vào nơi hoa-liễu, nhưng tôi quyết chí liều chết không chịu, mụ chủ dùng hết cách tân-ngược mà đối với tôi, may gặp *Hùng* quốc-công có lòng hào-hiệp, bỏ nghìn vàng mà chuộc tôi ra, đem gởi tại nhà quan *Tân* học-sĩ. *Hùng* quốc-công dẫu rộng lượng bảo đi lấy người khác, nhưng tôi đã chịe cái ơn sâu ấy thì thân này xin quyết một lòng. Tôi muốn đền bẩn-hạ đã lâu, nhưng sợ *Hùng* quốc-công phu nhân nỗi ghen, cho nên trong nửa năm trời nay vẫn nương-náu ở với *Tân* học-sĩ phu-nhân. Đến khi nghe *Hùng* quốc-công đi sứ *Cao-ly* lại nghe tin lão-gia bị nạn, tôi trộm nghĩ ơn sâu khó báo, đành liều thân này với giải lụa đào. Sau *Tân* học-sĩ phu-nhân khuyên tôi nên tự nguyện đầu giam, một là được bái-kiến vương-gia và vương-phi; hai là thân danh lưỡng toàn, may ra *Hùng* quốc-công phu-nhân mở lượng bải hà mà thương cho thì ơn sâu mới có ngày báo-đáp được. Vì thế tôi liều mình đến trước ngọ-môn, nay được bái-kiến vương-gia và vương-phi, thật là vén mây trông tỏ mặt trời vậy.

Hai vợ chồng *Hùng-vương* lắm-nhắm gật đầu, rồi lại thở dài mà than rằng:

— Vợ chồng ta dẫu chưa tận trung báo quốc được, nhưng gia-binh và nàng là tiền-thiếp nhà ta, thật đã thành-toàn cái danh tiết-nghĩa về mai-hậu. Nhưng nàng nên nghĩ kỹ, kẻo bước chân vào đây, chưa biết bao giờ được rẽ, lại lo tới chốn phạp trần gian thì uổng-phí một đời xuân-xanh của nàng vậy.

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* cười mà đáp rằng:

— Ý tôi đã quyết, xin vương-gia và vương phi chớ lo ngại. Tôi đến đây là chỉ cầu chết chứ không cầu sống. Kiếp này đã không được gặp thì xin theo *Hùng* quốc-công phu nhân công quyết một lòng tử-sinh.

Nàng *Hạng ngọc-thanh* nói xong, lại nức-nở khóc, khiến cho vợ chồng *Hùng-vương* là gan anh-hùng, cũng phải giọt lệ nhỏ xa. *Hùng-vương* nói với *Vệ* vương-phi rằng:

— Nàng đã quyết một lòng thì phu-nhân cho nàng vào yết-kiến *Lương-cầm-hà* (tức là *Hùng* quốc-công phu-nhân),

Vệ vương-phi ngẫm-nghĩ một chút rồi nói:

— Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi! nàng đã quyết một lòng thì ta xin đem chân-tình mà nói với nàng.

Nói xong, liền thuật rõ đầu đuôi câu chuyện *Lương-cầm-hà* khi trước vì việc nàng mà nỗi ghen cho nàng nghe và bảo rằng:

— Hoồng chỉ ngày nay phu-nhân lại sắp lâm-sản mà nghe tin nàng đến, thì chưa biết máu ghen rồi ra thế nào. Chi bằng nàng hãy hàm-hỗ nói là người nhà *Nguyễn* trưởng-công cải vào hầu-hạ, đợi khi nào phu nhân mẹ tròn con vuông rồi, bấy giờ sẽ thuật rõ đầu đuôi.

Hàng vương gật đầu mà rằng:

— Ừ! nói cũng có lẽ! nhưng con dân ta vốn tính hiền-thảo, hà không biết trong tiết-nghĩa hay sao. San này ta chắc hai người tất phải cùng nhau tâm đầu ý hợp. Cái tiết-nghĩa của nàng *Hạng-ngọc-thanh* này thật là ít có, thế thì ta cũng nên coi nàng như *Phi-loan* quận-chúa vậy.

Vệ vương phi đưa nàng *Hạng-ngọc-thanh* vào yết-kiến *Lương-cầm hà*. Bấy giờ *Lương-cầm-hà* đang kêu đau bụng, khám-nàm không ngồi ngay được, hai hàng nước mắt là-chã tuôn rơi.

Phi-loan quận-chúa cũng run sợ mà mồ-hôi toát đầm, miệng gọi:

— Cô mẫu ơi! mau mau tới đây!

Vệ vương-phi vội-vàng chạy đến thì lũ lới không có, luống-cuống không biết làm thế nào. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* trông thấy, liền chạy ngay đến, đỡ lấy *Lương-cầm-hà*. Lại nhất-diện cởi cái áo lụa trong mình ra để lót lót đỡ.

Lương cầm-hà đau quá, bỗng nghe tiếng trẻ con khóc oe, nàng *Hạng-ngọc thanh* tay cầm cái áo lụa đỡ đón ngay lấy, rồi nói:

Vương-phi ơi! Mừng-rỡ xiết bao, đã sinh hạ một cậu tiểu công tử đây, thật giống một *Hùng* quốc-công như đúc.

Phi-loan quận-chúa không đám đến gần. *Vệ* vương-phi thì vực con dâu lên giường nằm nghỉ. Bấy giờ nước nóng không có, nệm đắp thì không, nàng *Hạng ngọc-thanh* mới trao tiền công-tử cho *Vệ* vương-phi ẵm, rồi nói:

— Xin vương phi hãy ẵm cháu, để tôi ra nhờ ngục-tốt mua mấy thứ cần dùng.

Nói xong, liền mở khăn gói lấy tiền, rồi gọi ngục-tốt, nhờ mua các thứ. Thế-lực đồng tiền cũng mạnh thật, hồi lâu đem vào chẳng thiếu một thứ gì. *Vệ* vương-phi sẽ rỉ tai thuật chuyện nàng *Hạng-ngọc thanh* cho *Phi-loan* quận-chúa nghe.

Phi-loan quận-chúa nói:

— Nếu vậy thì thật là người ít có! tôi xin trọng đãi nàng như hàng chị em.

Nàng *Hạng - ngọc - thanh* lại đem mấy chiếc áo quần khâu con lại để làm tã lót. *Vệ* vương-phi và *Phi-loan* quận-chúa cũng xúm vào ngồi khâu...

(Còn nữa)

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1780 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ HAI 26 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

HANOI ANNONCES